

Моніторинг «Кордон дружній для друзів»: оцінки та очікування громадян

**Огляд результатів опитування пасажирів за
проєктом «Моніторинг змін у митній сфері в умовах
російської агресії проти України»**

Проведено: Асоціація митних брокерів України

Період: квітень-вересень, 2023 р.

ВСТУП

Протягом квітня – вересня 2023 року було проведено 4 хвили опитування громадян, які перетинали кордон на в'їзд до України.

Загалом опитано 122 респонденти в різних регіонах України, із них по 30 респондентів перетинали кордон у квітні, травні та липні та 32 респонденти у вересні.

Метою опитування було отримання зворотного зв'язку від громадян України щодо якості послуг, отриманих при перетині державного кордону між Україною та країнами Європейського Союзу і Республікою Молдова при в'їзді в Україну.

Інструмент – опитувальник у Google form.

Цільова аудиторія (ЦА)

Під час дослідження вивчались думки громадян України, які пішки або на автомобілі перетнули кордон на в'їзд в Україну впродовж 30 днів напередодні опитування.

Реалізована вибірка

До участі в опитуванні у кожній хвили було запрошено понад 40 потенційних респондентів, які відповідають усім критеріям ЦА, натомість отримано не 30 заповнених анкет у квітні, травні та липні та 32 анкети у вересні. Більшість відмов виникали через небажання громадян ділитися власними враженнями щодо перетину кордону.

Пасажири, які взяли участь в опитуванні, перетинали пункти пропуску: Краковець, Устилуг, Чоп, Шегині, Ягодин, Рава-Руська, Лужанка, Убля, Ужгород, Грушів, Угринів, Могилів-Подільський та інші. Найбільше опитаних у квітні та липні перетинали кордон через МАПП «Могилів-Подільський», а у травні та вересні – через МАПП «Рава-Руську»

Представлення даних

Через те, що обсяг реалізованої вибірки становить 122 респонденти за 4 хвили опитування, усі соціологічні показники наведено в абсолютних значеннях (кількості респондентів).

Кількість опитаних пасажирів, за хвилями моніторингу

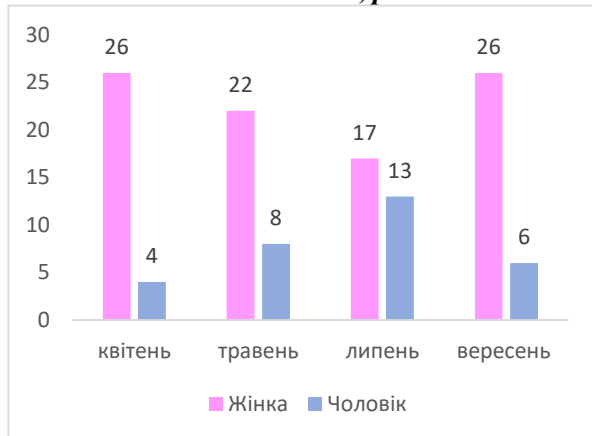
<i>місяць</i>	квітень	травень	липень	вересень
<i>респондентів</i>	30	30	30	32

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

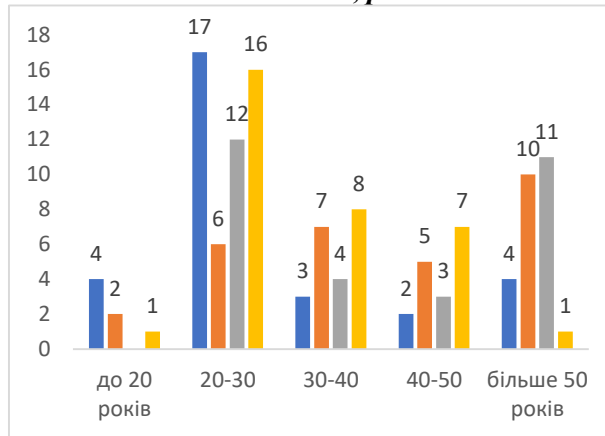
Основні характеристики респондентів

Переважає більшість респондентів 4-х хвиль опитування – молоді жінки віком від 20 до 30 років (рис.1, рис 2).

Рис 1. Стать опитаних, респондентів

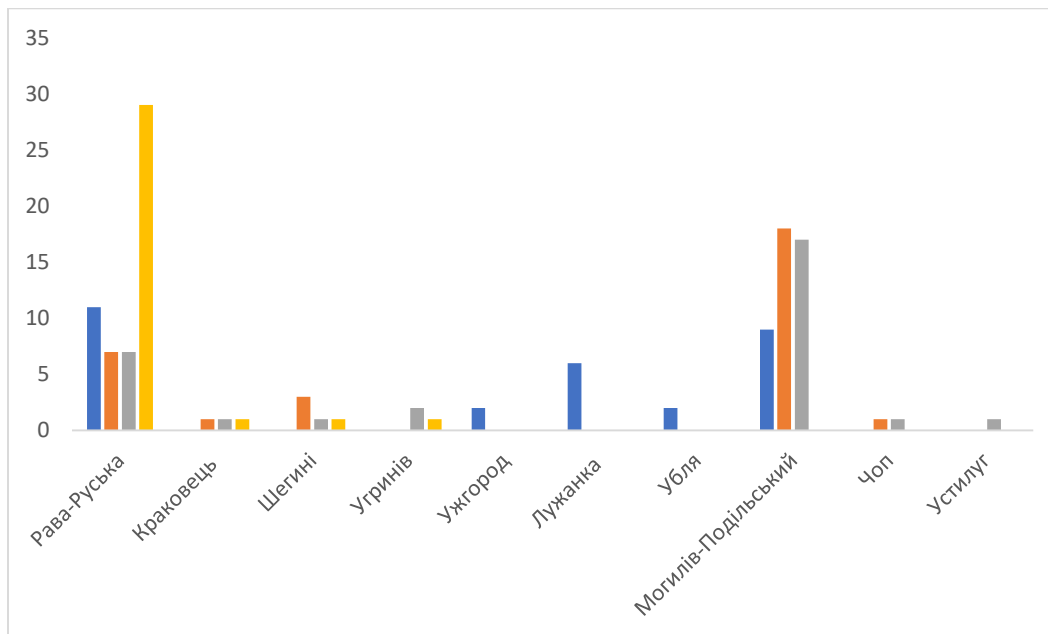

Рис 2. Вік опитаних, респондентів

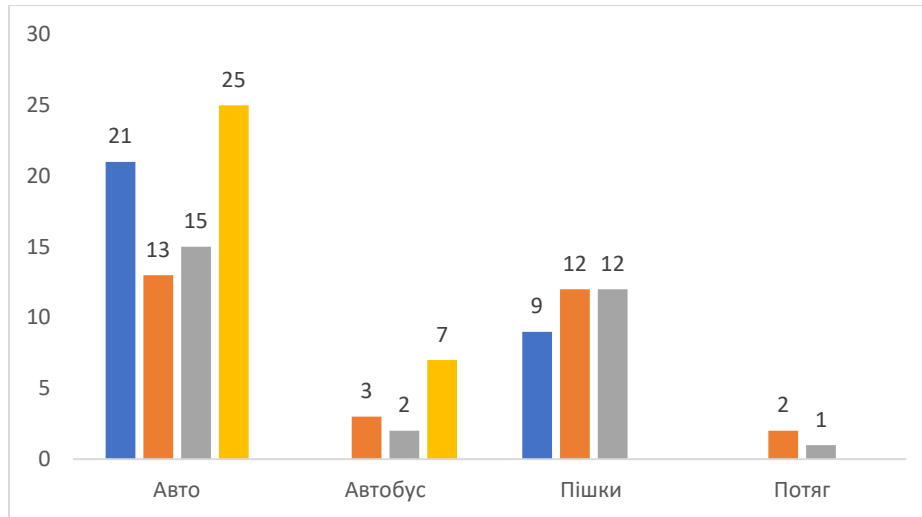
Найбільше опитаних у квітні та липні перетинали кордон через МАПП «Могилів-Подільський», а у травні та вересні – через МАПП «Рава-Руську» (рис.3). Що пов'язано з можливостями АМБУ щодо організації опитування в різні хвили моніторингу.

Рис 3. Пункт пропуску повернення в Україну, респондентів

Більшість опитаних громадян протягом 4-х хвиль опитування поверталися на автомобілі (рис.4).

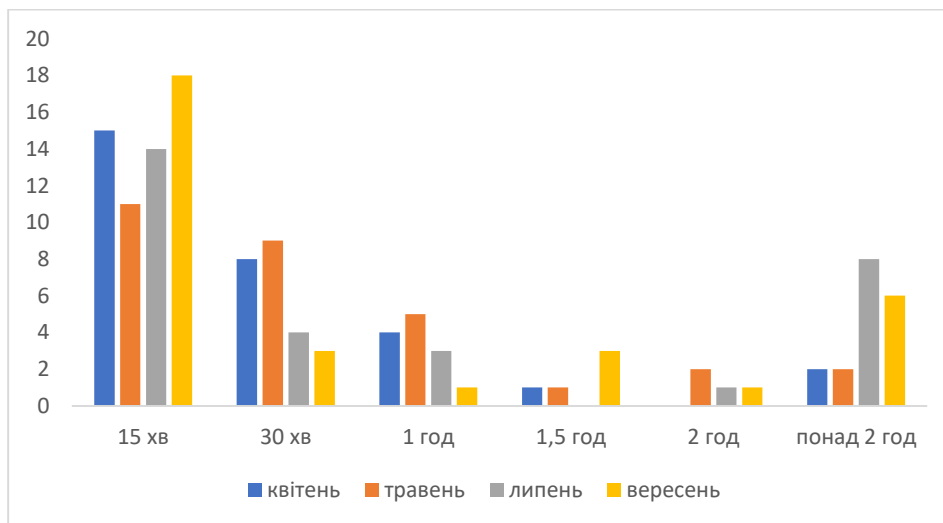
Рис 4. Спосіб перетину кордону, респондентів

Часові рамки перетину кордону

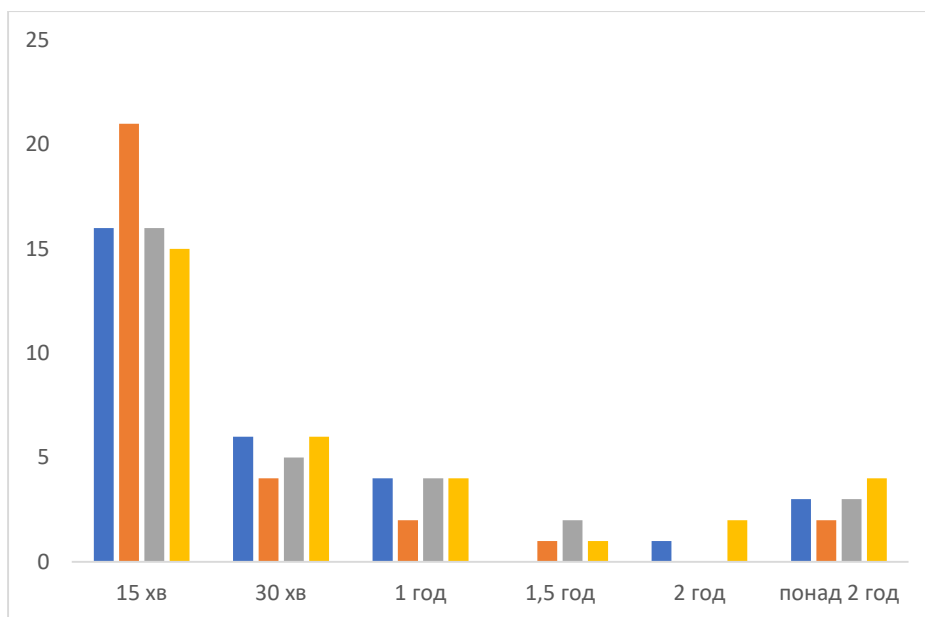
При поверненні в Україну більшість опитаних протягом 4-х хвиль перебували перед пунктом пропуску іноземної держави не більше 15 хвилин (рис.5).

Рис 5. Час перебування в черзі перед пунктом пропуску іноземної країни, респондентів

На перебування в самому пункті пропуску іноземної держави більшість респондентів 4-х хвиль опитування витратили не більше 15 хвилин (рис.6)

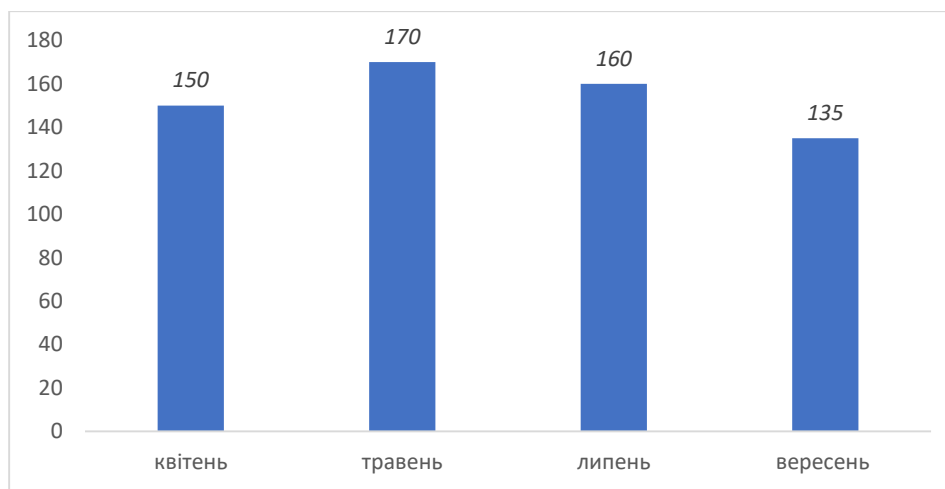
Рис 6. Час перебування на самому пункті пропуску іноземної держави, респондентів

Сумарний час при перетині кордону складається з часу перебування перед пунктом пропуску та часу перебування на самому пункті пропуску.

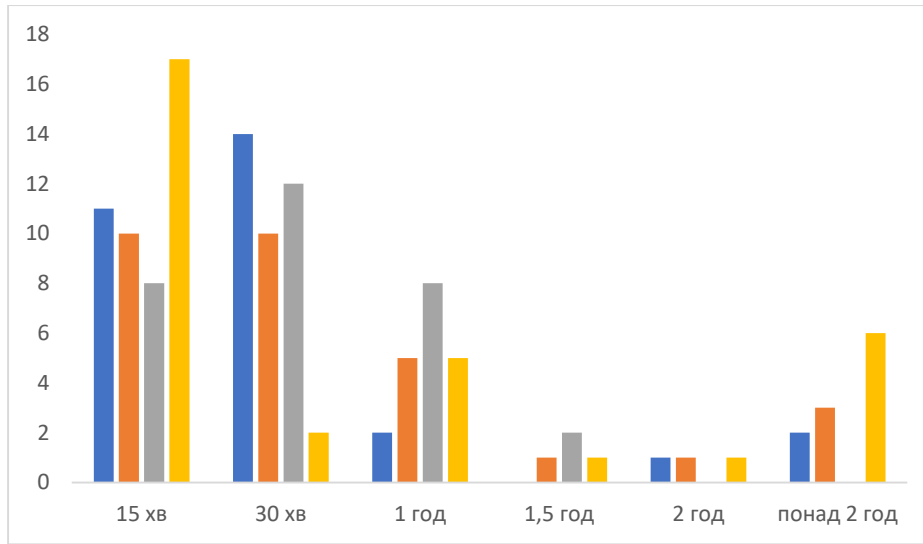
У середньому найбільше часу на перетин кордону з боку іноземної держави був у травні – 170 хвилин, трохи меншим в липні – 160 хвилин. Тенденція до зменшення часу зберіглася у вересні, коли середній час очікування склав 135 хвилин.

Рис 7. Сумарний середній час перебування перед та на пункті пропуску іноземної країни, хвилин

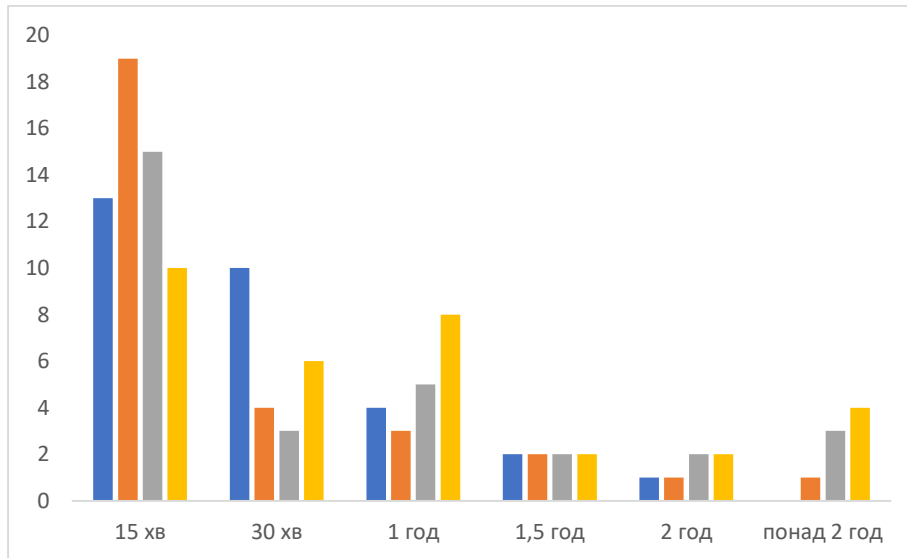
Суттєво не відрізняються часові витрати респондентів перед українським пунктом пропуску. Найчастіше респонденти зазначали 15 та 30 хвилин на очікування, при цьому у вересні більше половини опитаних витратили 15 хвилин (рис.8).

Рис 8. Час перебування в черзі перед українським пунктом пропуску, респондентів

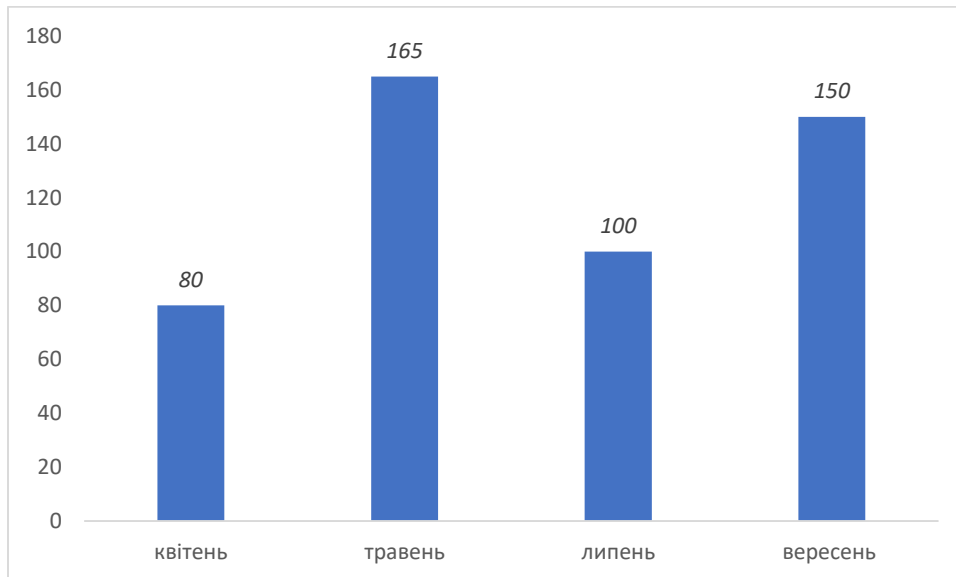
Час перебування на українському пункті пропуску більшість опитаних оцінили до 15 хвилин. (рис.9).

Рис 9. Час перебування на українському пункті пропуску, респондентів

У середньому найбільше часу на перетин кордону на українській стороні був у травні – 165 хвилин, значно меншим був середній час очікування в липні – 100 хвилин, у вересні середній час перебування на кордоні збільшився як на пункті пропуску, так і перед пунктами пропуску та склав 150 хвилин.

Рис 10. Сумарний середній час перебування перед і на пункті пропуску з української сторони, хвилин

Отже, досить схожими є тенденції щодо часових витрат на перетин кордону пасажиром як на боці іноземних країн, так і з боку України.

Найбільше часу на очікування як на іноземній, так і українській стороні респонденти витратили у травні, у липні середній час зменшився як зі сторони іноземних держав, так і України. Проте у вересні середній час очікування перед та на пунктах пропуску з боку іноземних держав зменшився, порівняно з липнем, а на пунктах пропуску з української сторони навпаки зріс, що зумовило зростання загального середнього часу очікування у вересні, порівняно з липнем.

Громадяни України під час своїх закордонних поїздок, у середньому, витрачали на перетин кордону:

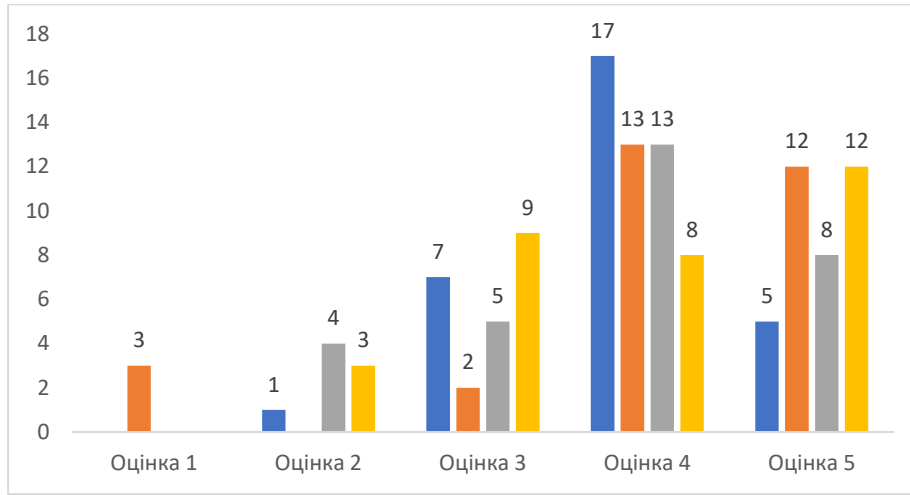
- 3 години 38 хвилин у квітні,
- 5 годин 30 хвилин у травні,
- 4 години 15 хвилин у липні,
- 4 години 45 хвилин у вересні.

Стосовно організації перетину кордону

Більшість опитаних позитивно оцінили організацію перетину кордону з українського боку, переважна більшість респондентів кожної хвили опитування поставили оцінки «відмінно» та «добре».

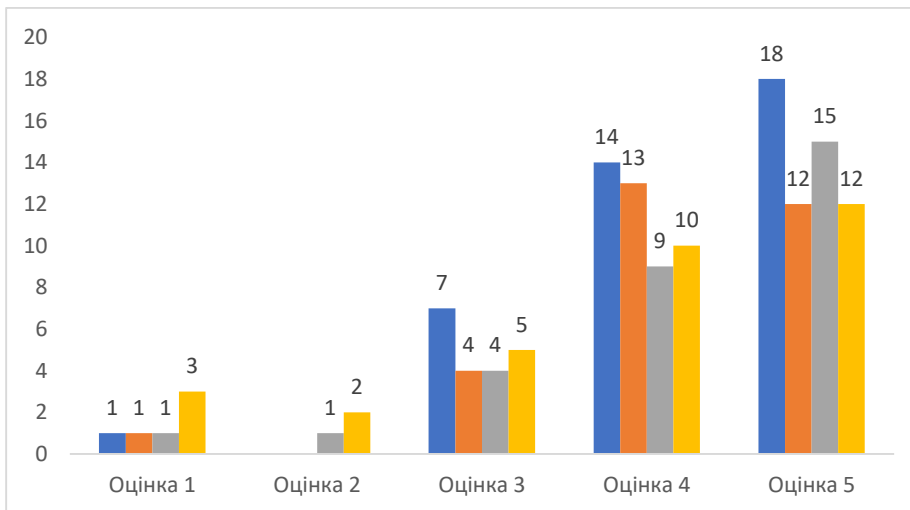
Отже, пасажери цілком задоволені організацією перетину кордону з українського боку (рис. 11)

Рис 11. Організація процедури перетину кордону з українського боку, респондентів

Аналогічні тенденції простежуються в розподілі оцінок щодо організації перетину кордону з боку іноземних держав, а саме переважна більшість респондентів кожної хвили опитування поставили оцінки «відмінно» та «добре». (рис. 12).

Рис 12. Організація процедури перетину кордону з боку іноземної держави, респондентів

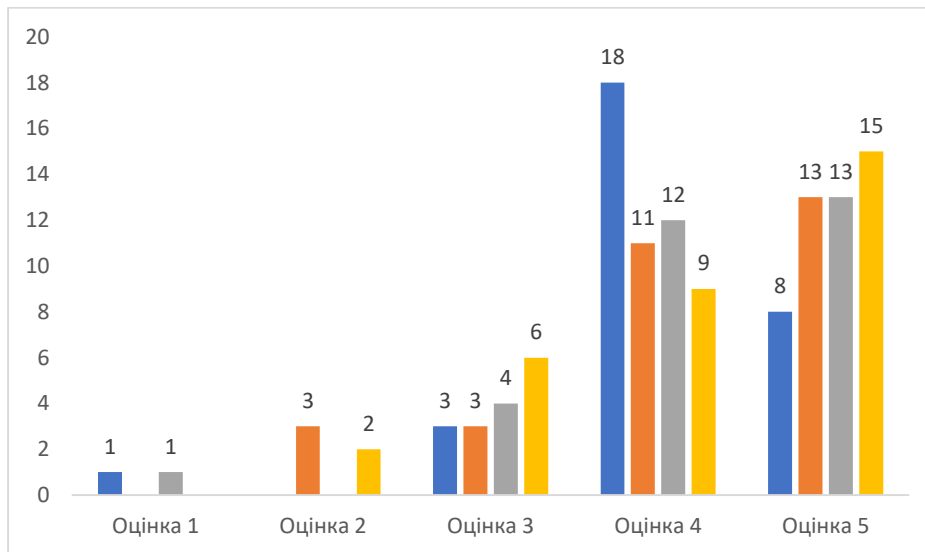
Середня оцінка задоволеності організацією перетину кордону в Україні становила від 3,83 у квітні 2023 року до 4,16 у вересні 2023 року. Це свідчить про задоволеність опитаних організацією перетину кордону в Україні.

Середня оцінка задоволеності організації перетину кордону з боку іноземної держави становила від 3,8 до 4,2 за аналогічний період.

Середня оцінка задоволеності організації перетину кордону в Україні за 4 місяці опитування – 3,93, а з боку іноземних держав – 4,02, що свідчить про дещо вищий рівень задоволеності громадян України організацією перетину кордону з боку іноземних держав.

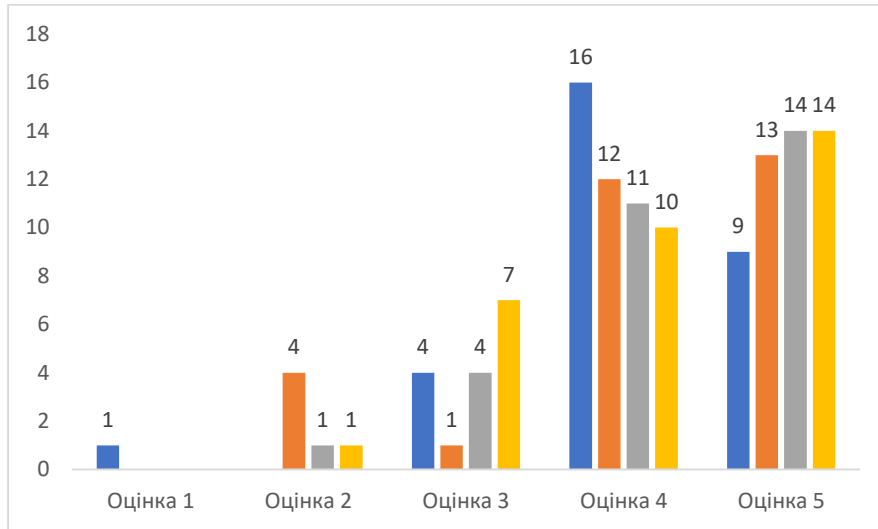
Високо оцінили респонденти якість обслуговування працівників Державної прикордонної служби України: переважна більшість респондентів протягом 4-х хвиль опитування виставляли оцінки «відмінно» та «добре». (рис.13).

Рис 13. Якість обслуговування працівників Державної прикордонної служби на пункті пропуску з українського боку, респондентів

Так само оцінили опитані якість обслуговування працівниками Державної митної служби на пункті пропуску: більше двох третин учасників опитування у кожній з 4-х хвиль виставили найвищі бали – «добре» та «відмінно» (рис. 14).

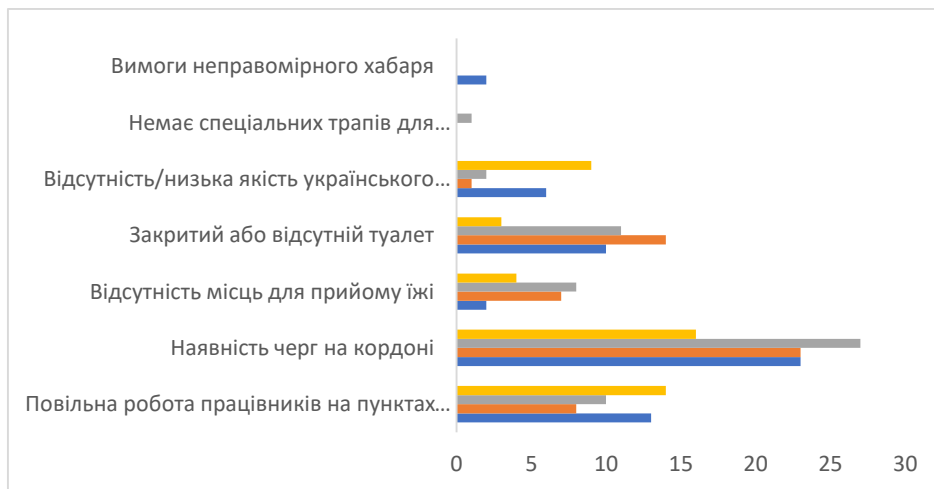
Рис 14. Якість обслуговування працівників Державної митної служби на пункті пропуску з українського боку, респондентів

Причини незадоволення пасажирів

Здебільшого опитані незадоволені швидкістю перетину кордону, вважаючи її надто повільною. Особливо дратують черги, які виникають у т.ч. через повільну роботу працівників на ПП. Про них зазначили більше третини респондентів у кожній хвилині опитування. Значно менше громадян (від 3 до 8 в залежності від місяця опитування) відчували суттєві незручності через закриті або відсутні туалети, та від 1 до 9 респондентів нарікали на відсутність/низьку якість мобільного зв'язку. 2 - 8 опитаних вказали на проблему відсутності місць для прийому їжі (рис. 15).

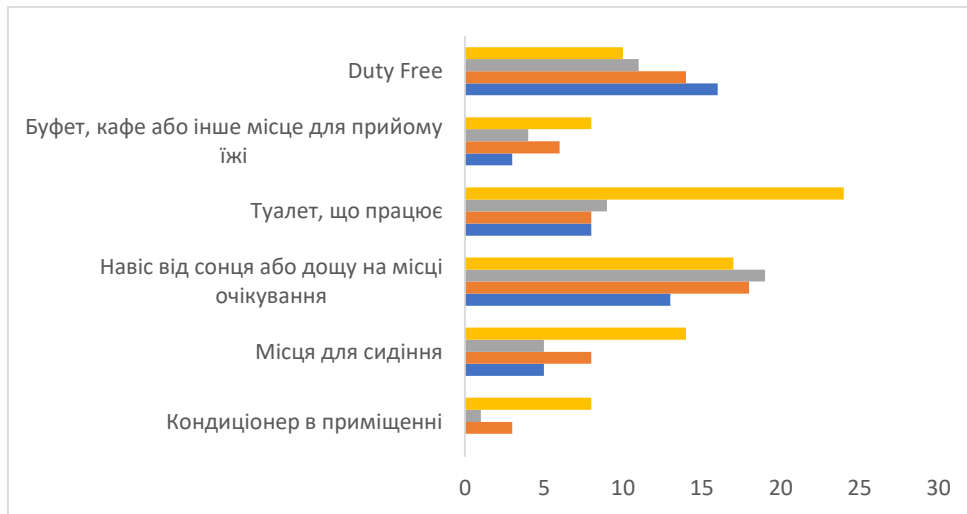
Рис 15. Існуючі проблеми на кордоні, респондентів

Відповіді опитаних на уточнююче запитання про наявні зручності в пункті пропуску свідчать про здебільшого некомфортні для пасажирів умови перетину кордону. Найчастіше бракує, за відповідями респондентів, облаштованих пунктів харчування, комфортних місць

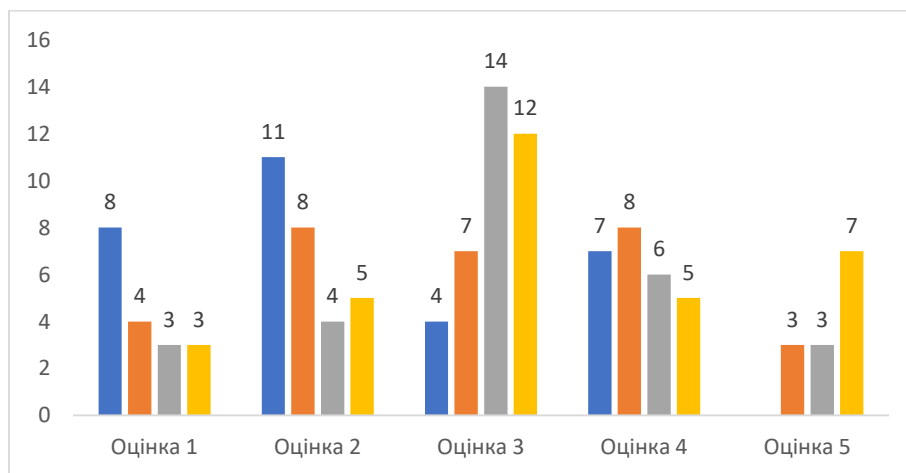
для сидіння, навісів від дощу та сонцю, кондиціонерів у приміщеннях, тобто базових умов, що забезпечують гідне перебування пасажирів (рис. 16).

Рис 16. Наявність перелічених умов на пункті пропуску, респондентів

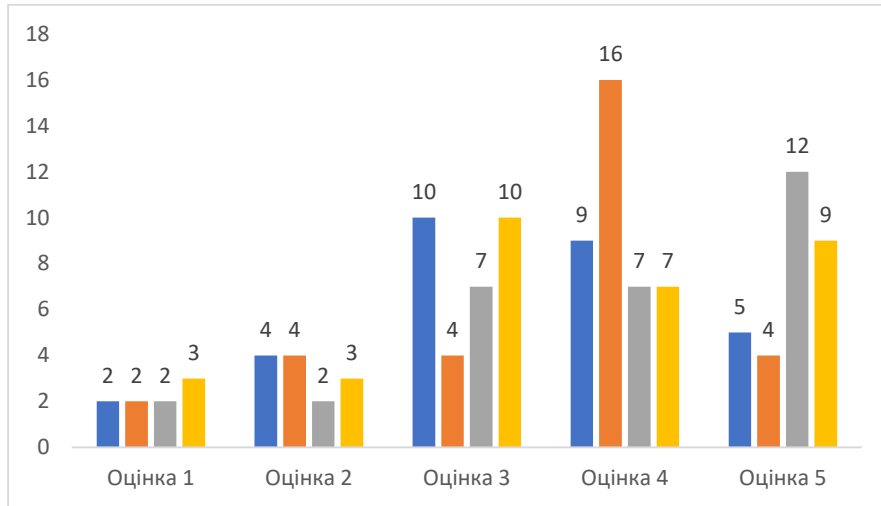
Навіть наявність туалетних кімнат на ПП ще не означає їх відповідність потребам пасажирів. Більше половини опитаних кожної хвили вважають рівень санітарних умов незадовільним на пункті пропуску в Україні (оцінки від 1 до 3), від 5 до 8 учасників опитування оцінили рівень санітарних умов як «добрий» та від 3 до 7 опитаних поставили оцінку «відмінно» (рис.17).

Рис 17. Рівень задоволеності санітарними умовами на пункті пропуску в Україні, респондентів

Чимало отримано критичних відповідей (4 - 6 респондентів кожної хвили опитування оцінили на 1-2 бали) і невисоких 3-бальних оцінок (від 4 до 10 відповідей) респондентів стосовно якості мобільного та інтернет-зв'язку. Проте більше половини респондентів кожного місяця цей сервіс оцінили як добрий або відмінний (рис.18).

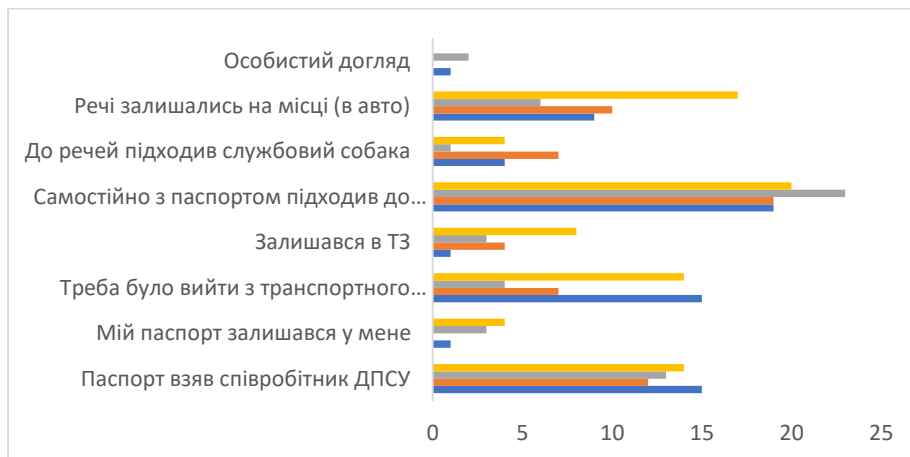
Рис 18. Якість українського мобільного та інтернет-зв'язку, включаючи Wi-Fi на пункті пропуску в Україні, респондентів

Процедури контролю

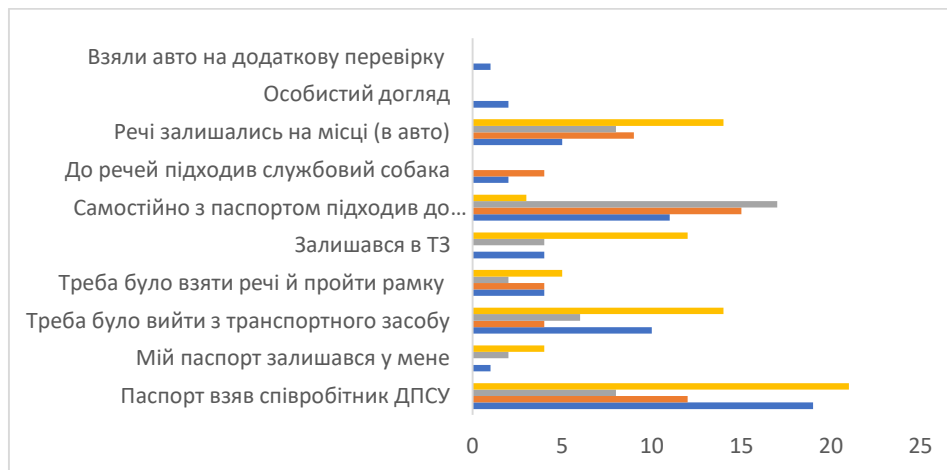
Під час паспортного контролю, контролю на безпеку та митного контролю на території України понад дві третини опитаних кожної хвили самостійно з паспортом підходили до віконця паспортного контролю, майже у половини респондентів (12-15 відповідей) паспорт взяв працівник ДПСУ. (рис. 19).

Рис 17. Паспортний контроль, контроль на безпеку, митний контроль в Україні, респондентів

На території іноземних країн, за відповідями респондентів, під час паспортного контролю частіше паспорт беруть прикордонники особисто (від 8 до 21 відповіді в залежності від місяця опитування), від 3 до 17 опитаних самостійно з паспортом підходили до віконця паспортного контролю, від 4 до 14 респондентів зазначили про необхідність виходу з транспортного засобу та від 8 до 14 респондентів залишали речі в авто (рис.20).

Рис 18. Паспортний контроль, контроль на безпеку, митний контроль в іноземній країні, , респондентів

Отже, оцінки респондентами контролю при перетині кордону в Україні не суттєво відрізняються від оцінок контролю при перетині кордону в іноземній державі. Проте деякі розбіжності спостерігаються у відповідях респондентів в залежності від ПП, які вони перетинали.

Висновки

- Громадяни України під час своїх закордонних поїздок у середньому витрачали на перетин кордону від 3 години 38 хвилин (квітень 2023 року) до 5 годин 30 хвилин (травень 2023 року). Впродовж періоду моніторингу сформувалась тенденція щодо повільного зменшення часу на перетин кордону.
- Основною проблемою під час перетину кордону для більшості респондентів кожної хвили опитування стала наявність черг. Інші недоліки роботи пунктів пропуску пов'язані із незабезпеченням гідних умов перебування пасажирів, а саме відсутності для них облаштованих пунктів харчування, комфортних місць для сидіння, навісів від дощу та сонцю, кондиціонерів у приміщеннях.
- Пасажири здебільшого незадоволені санітарними умовами ПП протягом усіх 4-х хвилю опитування. Середня оцінка санітарних умов за п'ятибальною шкалою становить 2,87 бали.
- Опитані високо оцінюють роботу працівників Держмитслужби та Держприкордонслужби при здійсненні перетину державного кордону, проте дещо вище оцінюють організацію перетину кордону з боку іноземних країн.

Пропозиції

До основних побажань щодо покращення інфраструктури або умов перебування у пункті пропуску та на під'їзді до нього учасники опитування віднесли такі:

- Додати смітники;

- Створити можливість придбати гарячі напої;
- Прискорити роботу (збільшити кількість співробітників);
- Зменшити час перебування в чергах;
- Створити пішохідну зону;
- Відновити дорожнє покриття;
- Забезпечити гідні санітарні умови (забезпечити працюючі туалети і чистоту у них);
- Забезпечити коректне ставлення з боку представників митниці;
- Передбачити освітлення у вечірній та нічний час;
- Створити зони для відпочинку;
- Забезпечити місця для сидіння під час очікування у черзі перед пішим переходом;
- У потягах випускати в туалет пасажирів у вагонах, які пройшли перевірку;
- Покращити інфраструктуру українських пунктів пропуску;
- Забезпечити можливість завчасної підготовки документів та направлення online з метою пришвидшення процедури проходження кордону;
- Забезпечити доступ громадян до питної води під час очікування.